

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 5554/25
5.3.2026. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Јакић, председника већа, Ивана Илића и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа адвокат Милан Босика из Београда, Вишеградска 29а/2, против тужених ББ и ВВ, рођена ..., обоје на адреси ..., које заступа адвокат Лидија Лалетин из Београда, ул. Драгише Брашована 1, ради ништавости уговора, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених изјављеним на пресуду Вишег суда у Београду П. 2212/20 од 05.09.2025. године, у седници одржаној 05.03.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П. 2212/20 од 05.09.2025. године.

Тужилац и туженици сnose сваки своје трошкове другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Ставом првим побијане пресуде је одбијено преиначење тужбе учињено поднесцима од 19.09.2022. године и 04.12.2024. године. Ставом другим је усвојен тужбени захтев па је утврђено да је ништав уговор о поклону закључен између тужиоца АА и туженог ББ пред Четвртим општинским судом у Београду у предмету О. 891/99 од 11.05.1999. године. Ставом трећим је утврђено да је тужилац сувласник са уделом од 1/2 на стану бр. 17 у ул. ... (раније ...) од 38м2 уписан у лн. ... КО ... Ставом четвртим је утврђено да је делимично ништав уговор о поклону непокретности Ов. 17623/07 од 01.11.2007. године закључен између туженог ББ као поклонодавца и тужене ВВ поклонопримца у делу у којем је располагамо 1/2 стана бр. 17 у ул. ... уписан у лн. ... КО ... Ставом петим тужени су обавезани да тужиоцу плате парничне трошкове од 711.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против ове пресуде тужилац и тужени су благовремено изјавили жалбе из свих разлога предвиђених у члану 373 став 1 ЗПП и то тужилац на одлуку из става првог, трећег и четвртог изреке, а туженици су навели да побијају пресуду у целини, али из образложења жалбе и жалбеног предлога произлази да се жалба односи на део пресуде у којем је усвојен тужбени захтев, односно део у којем туженици нису успели у спору. Тужилац, с обзиром да је изјавио жалбу на решење из става првог побијане пресуде којим је одбијено преиначење тужбе има правни интерес да изјави жалбу на став трећи и четврти побијане пресуде. Обе странке су тражиле трошкове другостепеног поступка

у износима наведеним у жалбама.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 386 ЗПП и одлучио као у изреци из ових разлога.

У спроведеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. По одредби из члана 3 став 2 ЗПП располагање захтевом је одрицање од захтева, признање захтева супротне странке или поравнање, а по члану 3 став 3 ЗПП располагања захтевом су недозвољена ако су у супротности са принудним прописима, јавним поретком, правилима морала или добрим обичајима. У првостепеном поступку странке нису располагале захтевима радњама из члана 3 став 2 ЗПП па се жалбом тужиоца неосновано указује на битну повреду из члана 374 став 2 тачка 5 ЗПП. Нема ни битне повреде из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП јер је побијана пресуда довољно образложена и непротивречна, а нема ни друге недостатке због којих њена правилност не би могла са сигурношћу да се испита.

Према стању у списима тужбом од 01.03.2019. године је тражено утврђење својине по основу споразума са мајком пок. ГГ и исплате цене по уговору о откупу стана уз обавезу туженог ББ да то право призна и трпи промену уписа у јавној књизи. Тужба је преиначена поднеском од 02.09.2019. године променом истоветности захтева и истицањем нових захтева тако што је тражено да се утврди ништавост уговора о поклону закљученог на записнику Четвртог општинског суда у Београду О. 891/99 од 11.05.1999. године, да се утврди да тужилац има право својине са уделом од 1/2 на стану бр. 17 у ул. ... кп. ... и да се утврди ништавост уговора о поклону између тужених ББ и ВВ Ов. 17623/07 од 01.11.2007. године у делу у којем је поклонодавац отуђио сувласнички удео од 1/2 истог стана. Истим поднеском је истакнут евентуални тужбени захтев за раскид поклона од 11.05.1999. године због осиромашења тужиоца са правним последицама раскида, утврђењем права својине тужиоца на стану са уделом од 1/2 и утврђењем делимичне ништавости истог уговора о поклону тужених. Суд је дозволио преиначење решењем од 14.02.2020. године и туженици су се упустили у расправљање о преиначеном захтеву.

Тужилац је поднеском од 19.09.2022. године поново преиначио тужбу тако што је уз захтеве из поднеска од 02.09.2019. године истакао још један евентуални захтев за поништај уговора о поклону са записника О. 891/99 и поништај уговора о поклону тужених Ов. 17623/07 од 01.11.2007. године.

Поднеском од 04.12.2024. године тужилац је поново преиначио тужбу истицањем нових захтева и овим поднеском је тражио да се утврди ништавости уговора о поклону са записника О. 891/99 од 11.05.1999. године (постојећи примарни захтев), да се утврди ништавост уговора тужених Ов. 17623/07 од 01.11.2007. године у целини, (повећање постојећег примарног захтева) да се у односу на обоје тужених утврди повреда права на дом тужиоца (нов захтев), да се у односу на обоје тужених утврди да је тужилац власник стана бр. 17 од 38м² у ул. ..., стан бр. 17, да се наложи промена у катастру и да се обоје тужених обавезу да тужиоцу наведени стан предају у државину испражњен од лица и ствари (промена истоветности захтева и нов захтев).

Решењем из става првог побијане пресуде је правилно одбијено објективно преиначење тужбе. У овом случају се не ради о преиначењу из члана 200 став 2 ЗПП, јер тужилац услед нових околности које су настале после подношења тужбе не тражи из истог чињеничног основа други предмет или новчани износ, већ о преиначењу повећањем захтева, променом захтева и истицањем нових захтева из члана 200 став 1

ЗПП. За овакво преиначење је потребан пристанак тужених јер су се они раније упустили у спор. Тужени су се противили преиначењу (записник са рочишта од 24.04.2025. године) па је суд у оквирима законског овлашћења из члана 199 став 2 ЗПП правилно одбио преиначење. Расправљање о новим захтевима би захтевало утврђивање новог чињеничног стања и водило би одуговлачењу поступка.

Према стању у списима тужилац и тужени ББ су синови и законски наследници пок. ГГ преминуле 02.09.1994. године. Њихова мајка је била носилац станарског права на стану бр. 17 од 38м² на другом спрату у стамбеној згради у ул. ... (сада ул. ...) по уговору о коришћењу стана од 09.05.1991. године, а тужилац је био члан њеног домаћинства. ГГ је са Градом Београдом као носиоцем права располагања 09.03.1992. године закључила уговор о откупу наведеног стана Ов. 9833/92 од 09.03.1992. године и коначна цена је исплаћена по обрачуну од 24.02.1993. године. Пок. ГГ је закључењем уговора о откупу стана остварила право на трансформацију станарског права у право својине, станом није располагала за живота и стан је представљао њену заоставштину на којој тужилац и тужени ББ по закону имају право наслеђивања са једнаким уделитема од по 1/2. Решењем Четвртог општинског суда у Београду О. 891/99 од 11.05.1999. године за наследника на заоставштини пок. ГГ коју представља спорни стан је оглашен тужени ББ. Доношењу решења је претходило рочиште на које су према садржини записника О. 891/99 од 11.05.1999. године приступили тужилац и тужени, њихов идентитет је утврђен увидом у личне карте бројева наведених на записнику и између наследника је било неспорно да стан прибављен уговором о откупу Ов. 9833/92 представља заоставштину пок. ГГ. Тужилац је дао наследничку изјаву да се прихвата наслеђа и да свој наследни удео уступа брату ББ, а тужени је дао изјаву да се прихвата наслеђа које му по закону припада и уступљеног дела. Оба наследника су се потписала испод својих изјава и суд је закључио рочиште. Према подацима из записника рочиште је почело у 10,45 часова.

Пресудом Првог основног суда у Београду П. 7510/11 од 25.12.2012. године је одбијен тужбени захтев којим је тужилац АА тражио да се у односу на туженог ББ утврди да је по основу мирне и савесне државине стекао својину на стану бр. 17 у ул. ... и ова пресуда је постала правноснажна. Тужилац је у овом поступку истицао да је од својих средстава платио откупну цену и суд је оценио да такви наводи немају утицаја на одлуку о захтеву због тога што власник постаје носилац станарског права који је закључио уговор о откупу, а чланови домаћинства уколико су учествовали у исплати цене имају облигациони захтев. Тужени ББ је тужбом П. 6568/11 тражио да се тужилац АА обавезе на иселење из истог стана. У том предмету је решењем од 11.11.2011. године одређен прекид поступка до окончања парнице за својину П. 7510/11 а када је поступак настављен Први основни суд у Београду је пресудом П. 14258/17 од 24.10.2017. године одбио тужбени захтев. Пресуда је преиначена пресудом Апелационог суда у Београду Гж 703/18 од 16.01.2019. године усвајањем тужбеног захтева. На основу ове пресуде, решењем Првог основног суда у Београду ИИ 16047/19 од 16.04.2019. године је одређено извршење иселењем дужника и предајом стана извршном повериоцу у државину. Извршење је спроведено 02.09.2019. године.

Тужени ББ је уговором Ов. 17623/07 од 01.11.2007. године поклонио спорни стан туженој ВВ удата ... и тужена је у лн. ... КО ... уписана као власник.

Из приложеног извода из матичне књиге рођених произлази да је тужилац 01.05.1991. године закључио брак са супругом ДД а у матичну књигу је уписана и чињеница да је стекао држављанство РС 16.08.2007. године.

Из тужиочевог исказа и исправа у списима је утврђено да је тужилац са

супругом и дететом живео у спорном стану, није имао решену стамбену потребу на другом месту, након мајчине смрти је наставио да користи стан и није имао намеру да располаже својим наследним делом. Тужилац је 1992. године уписан у регистар такси превозника, 1996. године је закључио уговор о правима и дужностима у пружању услуга такси превоза путника, а 2002. године му је додељена кровна ознака. Више година уназад је на евиденцији незапослених лица и бави се истраживачким новинарством и хуманитарним радом. Из исказа туженог је утврђено да тужилац није имао намеру да му поклони свој наследни део, а ни код туженог није постојала воља да прими поклон, већ је давању наследничких изјава претходио усмени договор да продају стан и да новац поделе на једнаке делове, или да тужени исплати тужиоца и да му помогне да своје стамбено питање реши на другом месту. Тужилац у време доношења наследног решења није имао држављанство Србије, странке су сматрале да би та чињеница би могла да закомпликује деобу и продају и због тога су се усмено споразумеле да тужилац уступи свој наследни део туженику, а касније продају стан и новац поделе на једнаке делове. Тужилац и тужени су по окончању оставинског поступка остали у добрим односима, заједно са својим породицама су отпутовали у Охрид, а тужилац и његова породица су наставили да живе у спорном стану.

Правилно су оцењени као неосновани наводи којима се тврди да је наследно решење донето у нелегуларним условима. Судови и други државни органи су за време ратног стања радили, а Уредба о организовању и извршавању радне обавезе ("Службени гласник СРЈ" 36/98 и 20/99) се односила на све државне органе и јавне службе и на судове.

Из исказа туженог је утврђено да због тужиочевог одбијања нису могли да се договоре о продаји стана и да је због тога закључио уговор о поклону са својом ћерком, а када је тужилац престао да плаћа комуналну потрошњу, тужени се наљутио и поднео тужбу за исељење. Неспорно је да тужилац до окончања поступка за исељење П. 6568/11 (нови број П. 14285/17) није знао за уговор о поклону, јер тужени ту околност није пријавио у поступку, а тужилац за ово располагање није могао да сазна све док се поклонопримац ВВ није укњижила у катастру.

Медицинским вештачењем и увидом у медицинску документацију првостепени суд је утврдио да је тужилац у периоду од 1985. до октобра 1990. године лечен од анксиозно депресивног синдрома и фобичне неурозе, према медицинским подацима лечење је наставио у новембру 2016. године под дијагнозом стресно реаговање са депресивном клиничком сликом након доношења неповољне пресуде. У здравственом картону су евидентиране посете лекару дома здравља и специјалистичким здравственим службама. Тужилац је доставио извештај и мишљење психолога од 15.03.2021. године, а стручни тим Градског центра за социјални рад се у извештају од 14.06.2021. године изјаснио да је тужилац лице способно да изда пуномоћје адвокату и да са ангажованим пуномоћником штити своја права у поступку.

Из налаза вештака психијатра је утврђено да је тужилац у време давања наследничке изјаве био способан за расуђивање, да је могао да схвати значај и последице те правне радње и да лакши поремећаји описани у медицинској документацији који су тада постојали нису имали утицаја на способност расуђивања.

По одредби из члана 212 став 1 ЗОН заоставштина по сили закона прелази на оставиоцеве наследнике у тренутку његове смрти а по одредби из члана 216 ЗОН одрицање у корист одређеног наследника се сматра изјавом о пријему наслеђа уз истовремено уступање наследног дела и по пријему уступљеног дела на односе између уступеоца и пријемника се примењују правила о поклону.

Из исказа тужиоца и туженог је утврђено да тужилац није имао вољу да свој наследни део уступи туженику, а ни тужени да прихвати уступање, већ да су настојали да поједноставе поступак и спрече ризик од могућих сметњи за продају и цивилну деобу с обзиром на тадашње тужиочево држављанство и законске услове за стицање својине на непокретностима из члана 82а до 82д Закона о основама својинскоправних односа. Из овог следи да изјава о уступању и пријему уступања (поклон) нема основ и да је ништава по одредби из члана 52 у вези члана 103 став 1 ЗОО и 216 став 2 ЗОН.

Последица ништавости уступања наследног дела је да тужиоцу као законском наследнику пок. ГГ на име његовог наследног дела припада 1/2 стана. Оставински поступак је окончан доношењем наследног решења које је постало правноснажно јер су се тужилац и тужени одрекли од права на жалбу, а по одредби из члана 131 ЗВП оставински поступак не може да се понови, већ наследник своје право остварује у парници и о тој последици је одлучено ставом трећим побијане пресуде. Ништавост уступања наследног дела није утврђена због тужиочеве неспособности за расуђивање, већ због непостојања каузе, суд није одлучивао о опозиву поклона па правна правила из члана 567 и 937 СГЗ на која се позива жалба тужених не могу да се примене. Правна правила из чл. 4 Закона о неважности прописа донетих до 6.4.1941. године и за време непријатељске окупације могу да се примене само на односе који нису регулисани важећим прописима. Ништавост уговора је регулисана општим делом ЗОО и ти прописи се примењују на све уговоре па и на поклон.

Тужилац се као треће заинтересовано лице из члана 109 ЗОО позива на ништавост уговора о поклону тужених јер је тим уговором повређено његово имовинско право. Тужени ББ уговором о поклону од 07.11.2007. године није могао пуноважно да располаже уделом од 1/2 стана јер тај удео није могао да стекне на основу ништавог уступања и уговор је у том делу ништав по одредби из члана 47 у вези члана 103 став 1 ЗПП јер има недопуштен предмет. Преосталим уделом од 1/2 који му припада по основу наслеђа по самом закону је могао пуноважно да располаже без тужиочеве сагласности и располагање је у том делу дозвољено и пуноважно.

Наводи тужиочеве жалбе који се односе на захтеве по којима је одбијено објективно преиначење немају утицаја на правилност првостепене пресуде.

Решење о парничним трошковима је донето правилном применом члана 153 став 1 и 154 ЗПП а према постигнутом успеху тужиоцу и туженицима не припадају трошкови другостепеног поступка.

Из наведених разлога на основу члана 390 и 165 став 1 ЗПП је одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
Марина Јакић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић